

København, den 4. januar. 2012

Ministeriet for børn og undervisning
Uddannelsesstyrelsen
Afdeling for almene uddannelser
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Att.: Specialkonsulent Svend Erik Gertz

Fremsendt som e-post (med angivelse af " Høring vedrørende tilpasning af klagereglerne til en mere inkluderende folkeskole" i emnefeltet) til følgende e-mailadresse:

Svend.E.Gertz@udst.dk

Ministeriets reference: 076.81J.261

Høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Inklusion af elever med særlige behov i den almindelige undervisning)

Indledning

Foreningen takker for høringen.

De foreslåede ændringer har som hovedsigte at indføre en ny afgrænsning af specialundervisningen m.v. således, at denne alene omfatter støtte til børn i specialklasser og specialskoler samt støtte til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer (12 lektioner) ugentligt. Endvidere foreslås i forlængelse heraf ændringer i adgangen til at indbringe klager for Klagenævnet, hvilket foreningen har forholdt sig til i et særskilt høringssvar. Lovændringerne vedrører et område af folkeskolens virksomhed, som i særlig grad også er knyttet til privatskolernes tilsvarende, jf. gældende lov på området, herunder specialundervisningsbekendtgørelsen. Det fremgår tillige af bemærkningerne (afsnit 2.1.2), at..

folkeskolens specialundervisning har afledte konsekvenser for specialundervisningen på frie grundskoler og frie kostskoler... (De private grundskoler m.v.)... "har således efter gældende ret parallelle definitioner af, hvad der er specialundervisning, som den der findes i folkeskolelovens § 3, stk. 2. Sammenhængen mellem definitionerne bestyrkes yderligere af, at der for så vidt angår de undervisningspligtige elever i overensstemmelse med grundlovens § 76 i de to nævnte love for frie grundskoler og frie kostskoler er fastsat bestemmelser om, at undervisningen skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen".

Og videre:

Den foreslåede afgrænsning af folkeskolens specialundervisning vil således med ikrafttrædelsen og med virkning fra samme tidspunkt, som denne lov ændres, som en følgevirkning ændre definitionen af specialundervisning for frie grundskoler og frie kostskoler. Som konsekvens heraf kan puljen til specialundervisning, jf. § 11, stk. 1, nr. 1, litra a, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 755 af 24. juni 2010, efter dette tidspunkt alene fordeles i henhold til den nye definition af specialundervisning.

Høringssvaret vil derfor falde i to dele:

A. Generelle bemærkninger til forslaget &

B. Konsekvenser i forholdet til privatskolernes specialundervisning, tilskuddet hertil m.v.

A. Generelle bemærkninger

Almindeligvis er det foreningens opfattelse, at vi ikke skal blande os direkte i folkeskolens forhold. De frie skoler skal i så høj grad som muligt selv kunne tilrettelægge deres pædagogiske virksomhed (uden indblanding). Tilsvarende skal folkeskolen have den samme "frihed". Da netop dette lovforslag må formodes at have en meget stærk "afsmitning" på de frie skolers virksomhed, vil vi imidlertid her forholde os til det på en mere direkte og vurderende måde end sædvanlig. Vi vil samtidig indtrængende anmode om, at de bebudede efterfølgende ændringer i friskoleloven ikke indskrænker de frie skolers muligheder for at kunne udgøre et alternativ til folkeskolen – også mht. specialundervisningen. Dette kan bl.a. opnås ved at tillade og tildele en passende finansiering/tilskudsdekning af specialklasseundervisning (som et alternativ til den "tilsvarende" på folkeskoleområdet).

Det konstateres i bemærkningerne, at udgifterne (ca. 13 mia. kr./år) til specialundervisningen udgør ca. 30 % af de samlede årlige udgifter på folkeskoleområdet. Heraf anvendes ca. 80 % (7,9 mia. kr.) til specialklasser mv. Regeringen lægger nu gennem en ny afgrænsning op til, at en stigende andel af bevillingen i stedet bruges i/på normalklassen. Med andre ord henvises der til, at denne særlige aktivitet – specialundervisningen - har udhulet mulighederne for at sikre det generelle – den almindelig undervisning – et passende tilskud. Samtidig er det hensigten at undgå segregeringen og i stedet fremme 'inklusionen'. Det betyder, at der ikke er tale om en "spareøvelse". Hensigten er ganske vist at nedsætte den andel af ressourcerne, der anvendes til specialundervisning, men provenuet skal bruges til at styrke den almindelige undervisning. Denne generelle målsætning kan vi have meget forståelse for, og vi anerkender, at den aktuelle forskning på området indikerer en løsning, som den foreslåede.

Afgrænsningen (ift. bekendtgørelsens 'specialundervisningsformer' og 'de 12 ugentlige lektioner') vil ikke i alle tilfælde være helt enkel. Men vi har forståelse for kommunernes ønske om en større fleksibilitet i tilrettelæggelsen af tilbuddet for den enkelte elev og for området. Det er afgørende, at skolelederen fortsat har en afgørende kompetence ved beslutningen om tiltag, omfang m.v. Det er vores opfattelse, at der herved sikres de bedste betingelser for (som det hedder i bemærkningerne i afsnit 2.1.2) at...

- understøtte, at elevers udvikling og læring i videst mulig omfang finder sted i den almindelige undervisning

- og at sikre flere metoder/veje som

- undervisningsdifferentiering, holddannelse og supplerende undervisning. Der kan også efter kommunens afgørelse anvendes tolærerordninger og undervisningsassistenter, som både kan hjælpe den enkelte elev og klassen som helhed. Der kan desuden efter kommunens afgørelse gives personlig assistance til eleven med henblik på at hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, fx i form af hjælp til elever med fysiske handicap, hvor eleven har brug for en personlig hjælper i diverse praktiske situationer.

Vi vil bl.a. med henvisning til den aktuelle forskning og til forholdene i andre lande, som vi normalt sammenligner os med, udtrykke vores enighed med de i bemærkningerne anførte metoder og ordninger og intenderer på tilsvarende vis at kunne anvende tolærerordninger og undervisningsassistenter/skoleassistenter, som både kan hjælpe den enkelte elev og klassen som helhed.

B. Konsekvenser i forholdet til privatskolernes specialundervisning, tilskuddet hertil m.v.

På de frie skolers område er der i den gældende lovgivning ikke mulighed for at tilbyde eleven specialklasse- eller skoleundervisning. Ved siden af den almindelige specialundervisning kan skolerne tilbyde såkaldt ”enkeltintegreret” specialundervisning. Det må forudses, at de ovenfor omtalte afgrænsningsproblematikker *ikke* vil være mindre for de frie skoler. Specialundervisningens omfang i øvrigt formodes aktuelt at være af nogenlunde samme omfang som i folkeskolen. Langt de fleste (specialundervisnings-) elever modtager – ligesom i folkeskolen – mindre end 7 timer ugentligt. Det vil – ligesom i folkeskolen – være af afgørende betydning, at den enkelte skole/institution – svarende til i folkeskolen: leder/kommune-niveau – tildeles den størst mulige fleksibilitet/frihed i forbindelse med tilrettelæggelse og tilpasning af støtten til de enkelte elever med særlige behov.

Som nævnt i indledningen med henvisning til bemærkningerne (afsnit 2.1.2) er ministeriet opmærksom på fordelings- og afgrænsningsproblematikkerne i forhold til de frie skoler. Specifikt anføres, at puljen til specialundervisning på de frie grundskoler fra næste skoleår alene vil kunne fordeles i henhold til den nye definition af specialundervisning/afgrænsningen. Dette vil i praksis være umuligt at gennemføre, idet ansøgningsrunden for næste skoleår allerede er i gang. Vi har forstået, at det ikke er hensigten at ændre på proceduren for ansøgning om specialundervisningstilskud m.v. før tidligst fra skoleåret 2013/14. Det vil da også være mere hensigtsmæssigt at lade disse fordelings- og afgrænsningsproblematikker m.v. indgå i det udvalgsarbejde, som de frie grundskoler er blevet stillet i udsigt i forbindelse med, at regeringen som nævnt forventer at fremlægge et lovforslag i folketingssamlingen 2012-13 med henblik på en omlægning af de tilskudsmæssige forhold i forbindelse med specialundervisningen på de frie skoler

Udvalgsarbejdet vil i øvrigt i vores opfattelse skulle forholde sig til, at de frie grundskoler fortsat på rimelige og sammenlignelige vilkår skal kunne tilbyde støtteberettigede elever en undervisning, som i omfang og kvalitet matcher folkeskolens. Det er i den forbindelse nødvendigt at inddrage den særlige udfordring (der vanskeliggør sammenligningen mellem de to skoleformer), at de frie skoler ikke i dag må tilbyde specialklasse- eller skoletilbud. Det er vores forventning, at udvalgets anbefalinger i forlængelse af de nødvendige analyser og udredninger vil medføre en lovgivning, der kan sikre, at de frie skoler fortsat kan leve op til skoleformens forpligtelser og elever og forældres (samfundets) forventninger og således, at diversiteten og en rimelig fordeling ift. den enkelte elev og skole sikres samtidig med, at paralleliteten med folkeskolen er reel og åbenbar.

Med venlig hilsen
p.f.v.

Kurt Ernst
Formand

Ebbe Forsberg
Sekretariatsleder